

TEMA 2

LIBERALISME I NACIONALISME A Europa (1789-1871)

1. LIBERALISME I NACIONALISME

Són les dues **grans ideologies burgeses** del s.XIX

↳ buscaven poder

LIBERALISME

Es basa en:

- **Llibertat individual** (política i economia)
- **Igualtat legal**
- **Propietat privada** capitalista
- **Divisió de poders**
- **Sobirania nacional**
- **La Constitució** (normes bàsiques per viure en societat)

El liberalisme serà revolucionari per acabar amb l'**Antic Règim**

DEMOCRÀCIA
més radical que
LIBERALISME

TIPUS DE LIBERALS

- ↳ **LIBERALS MODERATS:** partidaris **SUFRAGI CENSATARI:** sols voten homes rics per cultura (burgesos)
- ↳ **LIBERALS DEMOCRÀTICS:** partidaris **SUFRAGI UNIVERSAL:** voten tots els homes majors d'edat

NACIONALISME

Defensa el dret de les nacions a exercir la seua sobirania i crear un **Estat propi**, fent coincidir les fronteres de l'Estat amb la comunitat nacional.

DEFINICIONS DE NACIÓ

- **NACIONALISME CÍVIC (FRANÇA)**: la nació com a conjunt de ciutadans units per la **voluntat de viure en comú**.
- **NACIONALISME ÈTNIC (ALEMANYA)**: la nació com a conjunt de **llengua, cultura, costums, història...** que comparteix un grup de persones → derivarà en **RACISME**.

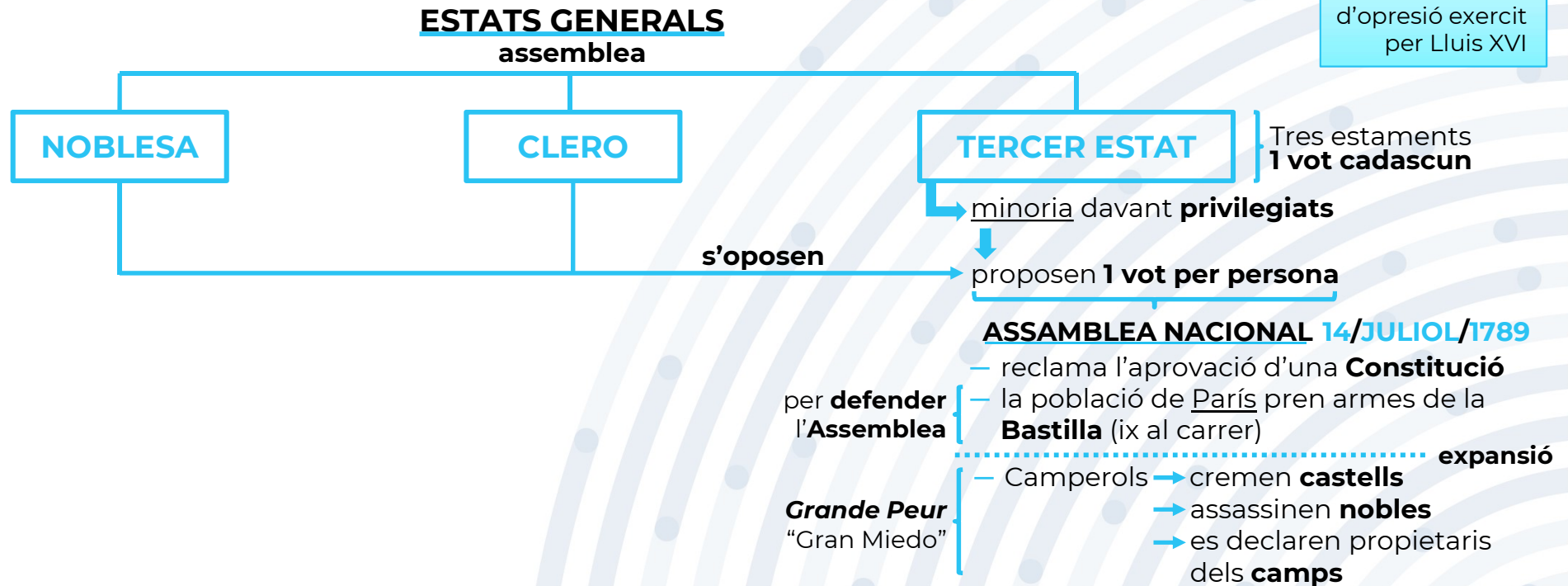
VOLKGEIST
(espíritu del pueblo)

2. LA REVOLUCIÓ FRANCESA (1789-1813)

2.1) CAUSES

- 1^a
 - **males collites** → empitjora **situació econòmica** → **camperols i classes populars**
 - pujada **preu pa**
 - **crisis**
 - **fam**
 - **Burgesia** → continua **enriquant-se** } **desigualtat privilegiats i no privilegiats** (il·lustració)
 - es queixa
 - no obtindre **importància política i social**
 - 2^a
 - **Influència** → L'exemple de la **independència americana**
 - Les **idees liberals**
 - Les **idees il·lustrades**
 - 3^a
 - **Crisi financiera monarquia** → **excessives despeses**
 - ajudes **independència E.E.U.U**
- REI per recaudar impostos:
reforma fiscal
1. Intenta que els **nobles** paguen impostos
 - ↳ es neguen
 2. Convoca els **Estats generals**
 - ↳ aprovar nous impostos
- *accedeix productes tèxtils anglesos

2.2) REVOLUCIÓ 1789

MONARQUIA CONSTITUCIONAL

- **Lluís XVI** → reconeix l'**Assemblea Nacional Constituent**

França monarquia constitucional

- rei controlat pel poble → **dret de veto del rei** (pot oposar-se a les lleis)
→ prepara un **exèrcit estranger** → recuperar el **poder**
- creació **exèrcit nacional** (de França)
- **camperols i burgesos** més poder: divisió poders, propietat privada, sobirania nacional...
- **sufragi censatari** (voten rics) **indirecte**
- abolició **tortures**
- **desamortització béns de l'església** (repartició terres sense conrear)

2.3) REVOLUCIÓ 1792

- **JUNY 1791** → detenció **Lluís XVI** i família → fugint **Àustria**
↳ per formar un exèrcit estranger
- **ABRIL 1792** → austríacs **ataquen França** (ajudar rei) → **REVOLTA 1792**: poble
 - ↳ pren **palau reial**
 - ↳ proclamen **república**
 - ↳ empresonen al **rei**

FORMES DE
PENSAR

GIRONDINS: burgesos conservadors (sufragi censatari)

JACOBINS: burgesos i camperols radicals (sufragi universal)

GOVERN GIRONDINS (Brissot, Mirabear)

- eleccions **sufragi universal masculí** → **Convenció Nacional** (nou parlament) → elaborar **constitució republicana**
- **execució reis** → monarquies europees → **coalició absoluta** contra França
→ **revoltes contrarevolucionàries** → volen tornada absolutisme

GOVERN JACOBINS (Marat, Danton)

- **Maximilian Robespierre** → **advocat**
cap dels jacobins

BONA INTENCIÓ	MEDIS RADICALS	} DICTADOR
Defensa la revolució	Mitjançant armes (persegueix girondins)	
Constitució 1793 sufragi universal masculí sobirania popular igualtat lleis i impostos	Comité Salvació Pública (poder executiu) causa "El Terror" maten als que no pensen igual (<u>guillotina</u>)	

2.4) COLP D'ESTAT 1794

- **Girondins** (burguesia conservadora) + **exèrcit** → **colp d'Estat (1794)** (ajusticiaren Maximilian Robespierre)
- **Constitució 1795**: sobirania nacional, sufragi censatari, igualtat legal, divisió poders
- **Poder executiu** → **Directori** (govern de cinc → impars)

2.5) PERÍODE NAPOLEÒNIC 1799-1814

- Volia **pau** i **estabilitat** per França
- **finals 1799**: Napoleó Bonaparte i el seu exèrcit → **colp d'Estat (dictador)**
- **Constitució 1800**: → no hi ha **separació de poders**
→ no hi ha **declaració de drets**
→ **liberal** i **moderada**

Tenia **por als gats**
Últimes paraules:
França, exèrcit, nom de la seua dona

ETAPES

CONSOLAT (1799-1804): un **grup de cònsols** (on estava Napoleó) governa

IMPERI (1804-1815): Napoleó es fa **coronar emperador** i governa sol.

↳ volia importància → per **unir Europa** (baix el seu poder)

IMPERI DE NAPOLEÓ (1804-1815)

Espanya és un **Estat descentralitzat** (17 governs)

- Va aconseguir **importants victòries** → **Bailen, Ulm**
→ **Austerlitz** } li donaren un **gran prestigi** per arribar al poder
 - va crear: — Estat **fort centralitzat**
 - codi **civil** (comportament societat)
 - codi **comerç**
 - codi **penal**
 - codi **educació**
 - va reformar l'**administració**
 - aconseguirà **estabilitat** a França
- Volia ser **emperador de tota Europa** → per fer una **constitució per a tots** (nacionalisme cívica)

DERROTA DE NAPOLEÓ

- Va ser derrotat en **Espanya i Rússia** → **Batalla de Waterloo**
 - ↳ perquè el seu territori és molt fred (com va passar a Hitler)
- Es va crear una **Gran Aliança** en el **Congrés de Viena**
 - per lluitar contra Napoleó → derrotat per les **forces absolutistes** (monarquies europees)
 - Va ser **exiliat** en l'**illa Santa Elena** (teoria: enverinat?)

2.6) CONSEQÜÈNCIES REVOLUCIÓ FRANCESA

1. Acaba l'**Antic Règim** → règim liberal
2. Canvi mentalitat: **reclamació popular, llibertat i igualtat legal**
3. **Ideologia contemporània:** liberalisme, democràcia, socialisme
4. **Constitució francesa** → **model** per altres països
5. Apareixen molts **règims polítics:** monarquia constitucional, república burgesa...
6. **Sobirania nacional**
7. **Súbdits** → **ciutadans** amb drets i deures
8. Trenca **societat estamental** → **societat de classes** (es pot millorar)

IMPORTÀNCIA

- Influeix en la **resta de revolucions**
- Noves formes de pensar: **lluita** per **drets** (revolucions)

3. RESTAURACIÓ I REVOLUCIONS LIBERALS/BURGSES

Trienni Liberal espanyol: govern basat en el liberalisme present a Espanya del **1820-1823**

3.1) L'EUROPA DE LA RESTAURACIÓ

- Les **potències absolutistes** → **Santa Aliança:** davant qualsevol intent de revolució liberal, la resta de monarques haurien d'ajudar a l'amençat per **mantindre l'absolutisme**

3.2) REVOLUCIONS 1820 i 1830

- Entre **1820 i 1826** es produeix una etapa de **revolucions liberals:**
 - ↳ triomfen en **Amèrica Llatina** (independència Espanya)
 - ↳ fracassen a **Portugal, Nàpols i Espanya**

La **Santa Aliança** acaba amb el **Trienni Liberal** de **1823**
- Entre **1830 i 1836** es produeixen **noves revolucions liberals:**
 - ↳ triomfen en → **França** (monarquia constitucional de Lluís Felip d'Orleans)
 - ↳ **Espanya**
 - ↳ fracassen → **Polònia**
 - ↳ **Àustria**
 - ↳ **estats alemans**
 - ↳ **estats italians**

3.3) REVOLUCIÓ 1848

CAUSES

- **males condicions** de vida dels **camperols i obrers**
- repressió de les **protestes**
- caràcter moderat **revolucions liberals**

SEGON IMPERI FRANCÈS

- **Revolució 1848 a França** → acaba amb la **monarquia**
 - ↳ proclama **Segona República democràtica**
 - (ideologia jacobins) {
 - **sobirania popular**
 - **sufragi universal masculí**
 - **igualtat social**
- **Burguesia i exèrcit** → imposen **Segon Imperi** → **Lluís Napoleó Bonaparte** (Napoleó III)
- A l'**Imperi Austríac** → revolucions **liberals i nacionalistes**
 - ↳ seran **reprimits** els intents d'independència

4. L'ÈPOCA DELS NACIONALISMES

- TRES SITUACIONS
- Nacions que coincideixen amb les fronteres de l'Estat (**territori**)
 - Nacions dividides en diferents estats que volen unificar-se (**Napoleó**)
 - Diferents nacions que estan dins d'un estat i volen independitzar-se

4.1) PRIMERS MOVIMENTS NACIONALISTES

- Entre **1808** i **1826** → països d'**Amèrica Llatina** s'independitzen d'**Espanya**
- **1829** → **Grècia** s'independitza de l'**Imperi Turc**
- **1830** → **Bèlgica** s'independitza de **França**
- **1848** → **Hongria, Bohèmia, Polònia, Croàcia** i **estats alemans i italians** → **REVOLTES NACIONALISTES**
"PRIMAVERA DEL POBLE"
volen ser països i reivindicar la seua **cultura, història i tradició**